

Anul 65

Seria II

Nr. 823

Biblioteca Centrală
Regiunea Hunedoara-Deves
ALBINA

REVISTA SAPTĂMINALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Joi

3 octombrie 1963

8 pagini

15 bani

SEMICENTENARUL CORULUI DIN LELEȘTI

Corul din comuna Lelești, raionul Tg. Jiu, a împlinit o jumătate de veac de activitate. Evenimentul a fost sărbătorit, în zilele de sâmbătă și duminică, prin spectacole de mare amploare.

În această comună aflată în inima Gorjului, au venit numeroși invitați, colectiviști din împrejurimi, muncitori precum și formații artistice fruntașe. La Teatrul de vară, construit recent într-un minunat amfiteatru natural, au răsunat cîntecele și jocurile olteneste, dovedind o dată în plus talentul oamenilor de pe aceste meleaguri.

Festivitatea de sărbătorire a corului din Lelești a început sâmbăta după-amiază. Conducătorii ai organelor regionale și raionale de partid și de stat i-au felicitat pe coriști. Pentru activitate fructuoasă și îndelungată, pentru merite deosebite în domeniul culturii de masă, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de existență, corului căminului cultural din Lelești i s-a conferit „Ordinul Muncii” clasa a III-a, iar șapte membri ai corului au fost distinși cu „Medalia Muncii”. Felicitându-i în numele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă tovarășul vicepreședinte Ion Moraru a înmănat unui mare număr de coriști insigna „Evidențiat în munca culturală de masă”. Apoi, programul artistic a fost deschis de corul sărbătorit. Glasurile celor aproape 90 de coriști răsună puternic și limpede, cîntînd bucuria vieții noi pe care o trăiesc colectiviștii din sat.

A fost greu și plin de încercări drumul acestui cor în anii regimului burghezo-moșieresc. Formația corală a luat ființă în anul 1913 din inițiativa unui învățător inimos pe nume Grigore Huiulescu. Pe atunci erau doar 20 de coriști. Formația n-a primit nici un sprijin din partea cîrmuitorilor din acea vreme, ba, dimpotrivă, de

multe ori i se interzicea să participe la vreo serbare deoarece din cîntecele lor răzbătea dorința fierbinte spre o viață mai bună.

Astăzi, acest cor, cu bogată tradiție, se bucură de aprecierea cuvenită. El a devenit cunoscut în întreaga regiune; l-au ascultat muncitorii din Craiova, Rovinari și Țicleni, colectiviștii din Stănești, Balteni, Tismana, Runcu și din multe alte sate.

N-a existat concurs artistic de amatori la care corul din Lelești să nu fie prezent, dovedind că este una din formațiile fruntașe ale raionului.

Oameni ca Nistor Roșca, Ion Simu sau Dumitru Feroiu activează în cor de peste 20 de ani. La bătrîna învățătoare Ruxandra Sasu pasiunea pentru cîntec s-a născut prin 1918, cînd era încă elevă. Ea n-a lipsit de la nici o manifestare a coriștilor, iar azi, la sărbătorirea semicentenarului, o vedem de asemenea pe scenă. Lui Ion Atanase Popeangă, care a cîntat în cor încă de pe la începuturile acestuia, vîrsta nu-i mai permite să urce treptele scenei, dar a predat ștafeta fiului său pe care l-am ascultat interpretînd, ca solist, melodia „Pe sub deal, pe sub pădure”, în cadrul spectacolului festiv.

Timp de două zile, pe scena Teatrului de vară din Lelești, au prezentat un bogat program artistic, în cinstea sărbătorilor, numeroase echipe fruntașe din cuprinsul regiunii — corul casei raionale de cultură din Caracal, dasatorii din Săpata și din Bălești, fluierașii din Stănești și Polovragi, călușarii din Osioa-Dobrun etc. Pe dealul denumit „La curte” veselie n-a conținut pînă noaptea tîrziu.

Corul din Lelești a pășit acum în a doua jumătate a veacului. Le urăm coriștilor să-și ridice neconținut măiestria artistică, pentru fala cîntecului gorjan, pentru obținerea de noi succese în activitatea lor viitoare.

AL ANDRITOIU

SALCIA

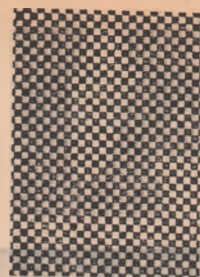
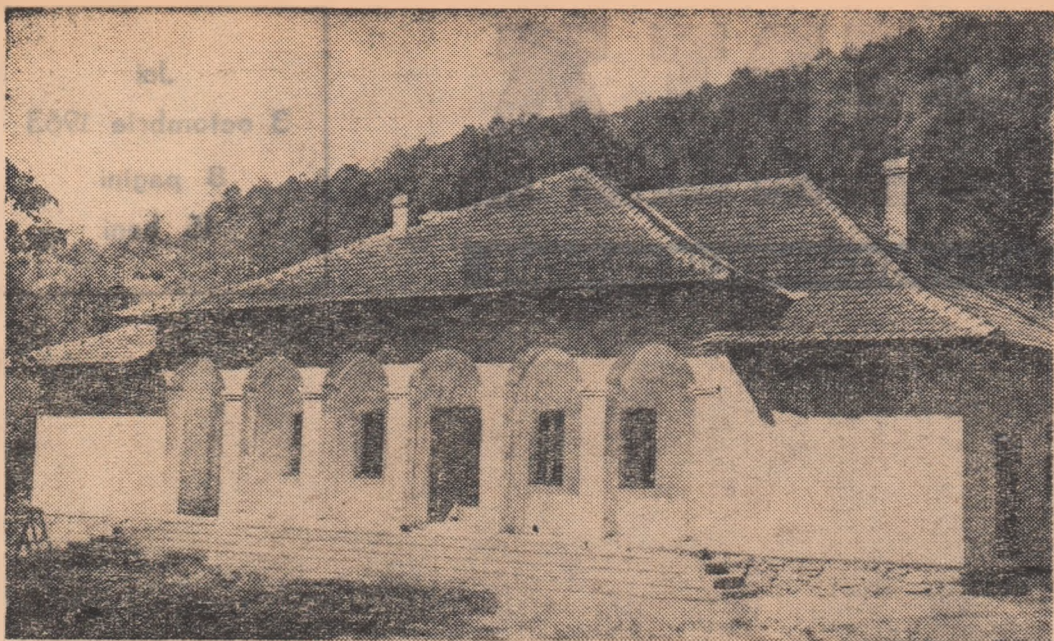
Mai plîngi, posomorîtă, la fereastră,
tu salcie de palruzeci de ani,
îmbătrînită, vestedă, sihastră
ca fosta viață-a foștilor tîrîni.

De-atunci eu altă casă, arătoasă,
dură-mi-am din alte cărămizi.
Tu ai rămas, aceeași, flagă casă,
cu frunze-ncolăcite pe omzi.

Am vrut să dau în tine cu o bardă,
dar mi-a fost milă și te-am ocrotit.
Și m-am gîndit că bine-ar fi să ardă
tot lemnul tău, dar te-am iertat, smerit.

Căci ești de vîrsta mea. Și dacă-n tîm
nu mai se aude-al vremilor ecou,
și dacă, veche cum te-arăți, ți-e bine,
în mine totul e frumos și nou.

Și-am să te las să mori în pace bună,
deși sîntem convîrstnici amîndoi.
Tu am ieșit puternic din furtună,
tu, în furtună, te-ai să te ndoi.

Clădirea noului
cămin cultural
care va fi dată în
curând în folosin-
ță, din satul Brus-
turi, raionul Gu-
rahonț, regiunea
Crișana.

În raionul Galați

Preocupări gospodărești la căminele culturale

Perioadă indeobște recunoscută ca favorabilă desfășurării acțiunilor culturale de masă, lunile de iarnă încep să se apropie. Ca toți bunii gospodari, activiștii culturali din raionul Galați nu așteaptă să audă bătăile iernii la ușă pentru a începe pregătirile necesare.

Fără procurarea combustibilului, efectuarea renovărilor, completarea mobilierului și celelalte operații privind asigurarea bazei materiale, nu poate fi vorba, în viitor, de o activitate culturală rodnică. Din acest motiv, folosind experiența câștigată în anii precedenți, comitetele executive ale sfaturilor populare comunale și activiștii culturali acordă în prezent o atenție sporită asigurării bazei

materiale, îngrijindu-se de amenajarea și înfrumusețarea localurilor, astfel ca ele să fie și mai primitoare în „stagiunea de iarnă”.

Marea majoritate a celor 44 de cămine culturale din raion au început din timp curățenia generală, văruierea, reparațiile etc. Cei mai harnici (de exemplu cei din Nămolosa Tîrg, Ivesți, Frumușița etc.) au ajuns chiar la ultimele retușuri, iar alții (Tudor Vladimirescu, Independența, Piscu) sînt în faze avansate.

De asemenea, acordîndu-se o atenție mărită noilor construcții, în Sivița, Vasile Alecsandri și Vameș noile clădiri ale căminelor culturale primesc în sălile încăpătoare pe sătenii dornici de frumos, iar pe scene — talentele comunelor. Un local „ca nou” vor avea și sătenii din Foltești, datorită reparațiilor capitale pe care le-au făcut căminului lor cultural. În comuna Tulucești, prin intensificarea ritmului de finisare, noua clădire va putea fi folosită înainte de termenul planificat. (Aceasta nu scuză însă faptul că sala, într-adevăr mică, în care se desfășoară în prezent activitatea căminului cultural nu a mai primit îngrijirile necesare).

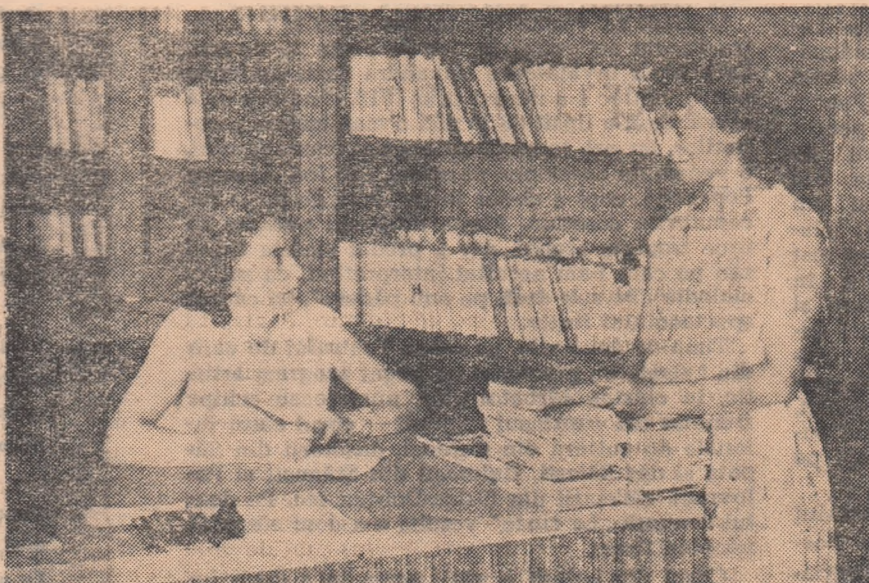
Trecînd prin comuna Șivița, privirea îți este atrasă de impunătorul cămin cu sală de spectacole de peste 400 de locuri, cu săli de lectură pentru bibliotecă, cabine și alte accesorii. Totuși, înțelegînd mîndria localnicilor, nu poți să nu remarci la o privire mai atentă că mai trebuie remediate cîteva lipsuri pentru ca activitatea culturală să se poată desfășura nestingherită. Astfel, o parte din combustibilul necesar pentru iarnă a fost procurat, însă deocamdată căminul... n-are sobe. În același local s-a deschis unul din cele mai noi cinematografe sătești din raion, dotat cu aparataj nou, de cea mai bună calitate. Deși cinematograful funcționează de cîtiva vreme, totuși pînă în prezent nu s-a construit o scară de acces la cabina (nefinisată încă) a operatorului, lucru ce se impune de urgență. (E de mirare cum a fost recepționată clădirea fără această scară). După cum am arătat mai sus, sala de spectacole are o capacitate

de peste 400 de locuri. Prin grija comitetului raional pentru cultură și artă s-au procurat 200 de scaune noi. Este necesar însă să se completeze mobilierul cu scaune procurate din fondurile proprii sau, provizoriu, cu bănci confecționate pe plan local.

Asigurarea căminelor culturale cu un mobilier nou a fost de altfel unul din obiectivele de care s-a preocupat comitetul raional pentru cultură și artă Galați. Au fost repartizate pentru sălile din Braniștea, Lascăr Catargiu, Bucești, Călienii, Cuca, Frumușița, Sivița etc. aproximativ 2100 de scaune la care se mai adaugă alte 300 de scaune pentru bibliotecă, 120 jocuri de șah, 30 de lămpi termoelectrogeneratoare. Dacă mai adăugăm la acestea și aparatele noi cu care au fost înzestrate cinematografele sătești, constatăm că pe plan raional a existat preocupare pentru asigurarea bazei materiale a căminelor. În același timp în numeroase comune (Vameș, Nămolosa Tîrg, Pechea etc.) s-a confecționat mobilier din resurse locale. Exemplul lor trebuie grabnic urmat și de unele comitete executive ale sfaturilor populare din comunele ce au primit mobilier de la raion, dar care trebuie să completeze numărul de scaune pînă la capacitatea reală a sălilor (Frumușița, Bucești), ca și de acele sfaturi populare care nu acordă suficient sprijin asigurării bazei materiale a căminelor culturale pentru perioada de iarnă. (Șendreni, Vinători).

Totodată, ca să preîntîmpine lipsurile ce s-au făcut simțite anul trecut în acest domeniu, comitetul raional pentru cultură și artă s-a preocupat din timp de asigurarea combustibilului necesar căminelor culturale. Aproximativ 100 000 kg de combustibil au intrat deja în posesia căminelor, iar pînă la 15 octombrie acestea vor mai primi încă peste 100 000 kg. Desigur că și în această privință trebuie să existe preocupare și pe plan local pentru completarea cantității de combustibil necesare, din fondul silvic.

VLADIMIR PANĂ

Colectivista Valerica Stavarache din Buciumeni, raionul Tecuci, este cititoare fruntașă. Fișa ei de lector arată peste 50 de volume citite anul acesta

PICTORUL COLECTIVIST

Gheorghe Ștelănuț, tînr colectivist din comuna Sinteia Mare (raionul Criș, regiunea Crișana), a îndrăgît arta picturii în urmă cu 8 ani. El a absolvit anul trecut Școala populară de artă din Arad cu media generală 9,50. Paralel cu aceasta a urmat și cursurile școlii medii de cultură generală. În prezent, este unul dintre elevii sîrguincioși ai clasei a XI-a a cursului fără frecvență de la școala medie din Chișineu Criș.

La ultima expoziție bială de artă plastică, faza republicană, care a avut loc la începutul acestui an, la București, în sălile Casei de cultură a sindicatelor și unde artiștii amatori din țară au prezentat peste 10 000 de lucrări, el a primit mențiune pentru acuarela „Curățirea pomilor”.

Vizitîndu-l acasă, am remarcat cu ușurință că artistul colectivist este un îndrăgostit de natură. Are o mică grădină cu zeci de specii de flori. Pe cele două coridoare ale casei sînt expuse diferite picturi originale dintre care amintim: „Pe ogoarele colectivei”, „Car cu boi”, „Orașul nou Uricani” și altele.

Pictorul amator din Sinteia Mare mi-a arătat alte peste 120 de creații proprii, executate în acuarela, creion, ulei, cărbune, tuș etc. M-au surprins în mod plăcut prin sobrietatea lor, prin concizia studiului picturii: „Porumb Voinicul”, „Apa și podul peste Teuz”, „Peisaj industrial”, „Vederi din satul natal” și altele.

De curînd, la Arad, în cadrul unei expoziții, printre alte lucrări ale artiștilor plastici, lucrările lui Gheorghe Ștelănuț au fost mult apreciate.

Pasionat de elementul nou, colectivista Gheorghe Ștelănuț, elev sîrguincios în clasa a XI-a la cursul fără frecvență al școlii medii, își desăvîrșește talentul în arta picturii pe care a îndrăgît-o alături de mult.

ION COȚOI

Îndrumător raional cu cartea

CE SĂ CITIM... CE VOM CITI

De o prețuire mereu mai mare se bucură în fața cititorilor de la sate cărțile apărute sub egida Editurii Agrosilvice. Dintre numeroasele volume apărute în ultima vreme vă recomandăm cîteva din titlurile lucrărilor mai interesante.

În sprijinul inginerilor și tehnicienilor din agricultură și în scopul popularizării experienței frunțașilor, editura a inițiat un nou ciclu de broșuri, deocamdată cu titlu experimental, dar care, judecînd după interesul cu care sînt primite lucrările, se va transforma, probabil, într-o colecție permanentă. În acest ciclu au apărut printre altele: „Agrotehnica porumbului dublu hibrid” de N. Hulpoi, care tratează despre lucrările agrotehnice ce se aplică porumbului dublu hibrid diferențiat pe zone pedoclimatice. Sub semnătura lui M. Moțoc a apărut lucrarea „Metode agrotehnice de stăvilire a eroziunii solului”, în care sînt explicate măsurile ce trebuie luate — accentuîndu-se asupra lucrărilor simple — pentru prevenirea eroziunii (arături pe curba de nivel, stingerea torenților, terasări etc.). Vorbînd despre construcții, mecanizare, chimizare, lucrarea „Metode noi în legumicultura” de B. Mănescu și D. Löble se adresează atît inginerilor și tehnicienilor, cît și celorlalți lucrători din sectorul legumicol al gospodăriilor agricole colective și de stat. Despre combaterea dăunătorilor și a bolilor plantelor tratează lucrarea „Noi produse fitofarmaceutice și folosirea lor” de V. Alexandri. Specialiștilor, brigadierilor și colectivităților ocupați în avicultură, lucrarea lui Al. Mărândici „Principii noi în creșterea puilor pentru reproducție și consum” le indică cele mai noi metode pentru creșterea păsărilor cu greutate corporală mare la vîrstă tînră.

Lucrarea academicianului T. Bordeianu „Metode noi în pomicultura” tratează despre metodele care se aplică în specializarea bazinelor pomicole, despre metodele moderne de intensificare a pomiculturii prin folosirea portaltoilor vegetativi, tăierii etc. Un capitol amplu al lucrării este destinat folosirii tratamentelor împotriva bolilor și dăunătorilor. Bazată pe metode verificate în practică de către cercetători, scrisă într-un stil ușor accesibil și nespecialiștilor și bogat ilustrată, lucrarea constituie un prețios îndreptar pentru toți cei care lucrează în acest domeniu.

Urmărind prezentarea succintă a cîtorva din principalele metode și sisteme noi de creștere și ameliorare, a căror aplicare imediată e în măsură să contribuie la îndeplinirea sarcinilor de producție, „Creșterea taurinelor pentru carne și lapte” de ing. Gh. Georgescu conține trei capitole: Importanța creșterii taurinelor în țara noastră; Metode noi de ameliorare și orientarea actuală în dezvoltarea raselor productive (formări de rase noi, transformări etc.); Metode și sisteme noi pentru sporirea productivității taurinelor (hrănirea, vara și iarna, întreținerea în tabere și stabulația liberă).

Tot în ciclul sus-amintit au mai apărut lucrări despre creșterea viței de vie, a porcinelor etc., care pun cititorii în curent cu cele mai avansate metode de muncă din domeniile respective.

Sub semnătura lui Gh. Stoica, președintele G.A.C. din comuna Crija (Bîrlad), a apărut broșura „Experiența noastră în obținerea de producție sporite la floarea soarelui”, în care, după cum arată și titlul, sînt împărtășite „secretele”, cu ajutorul cărora colectivitățile au obținut recolte și venituri mult sporite față de trecut. Tot pentru popularizarea experienței frunțașilor în agricultură a fost editată lucrarea președintelui G.A.C. din comuna Țițești (Panciu) Gh. Postolache, despre cultura viței de vie.

Pentru cursanții de la învățămîntul agrozootehnic au apărut și sînt în curs de apariție manuale de Agricultură, Pomicultura, Cultura plantelor de cîmp (în limba maghiară), Viticultura, Creșterea animalelor etc.

În săptămînile următoare vor ieși de sub tipar alte numeroase volume. Spi-cuim dintre titluri: „Îndrumător pentru folosirea principalelor îngrășăminte”. (Autorul, D. Davîdescu, expune problemele teoretice și practice cu bogate exemplificări, arătînd și rezultatele obținute de unitățile ce au aplicat diferitele îngrășăminte); „Îmbinarea ramurilor de producție în G.A.C.” de Fl. Gîlcă, (tratînd problema dezvoltării intensive și multilaterale a producției în gospodăria colectivă și repercutarea ei asupra consolidării economico-organizatorice a gospodăriei); „Bolile infecțioase ale animalelor domestice” de Gh. Dabija, care tratează despre măsurile de profilaxie, de lichidare a focarelor infecțioase, descriînd și simptomele diferitelor boli.

PREOCUPĂRI ACTUALE

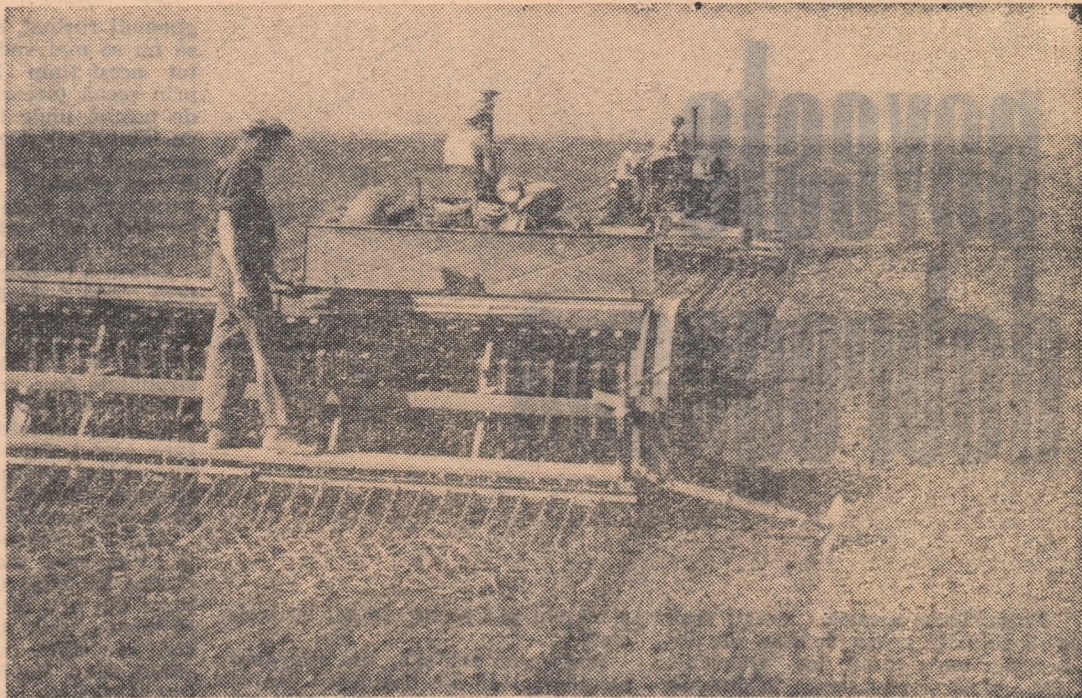
Pentru oamenii muncii de pe ogoare, fiecare zi este foarte prețioasă în această campanie a lucrărilor agricole de toamnă.

Munca bine organizată, măsurile întreprinse din timp, au făcut posibil ca în multe locuri viteza planificată la recoltări să fie depășită și terenurile eliberate de coceni, fapt care permite mecanizatorilor să le pregătească pentru a fi însămânțate cu culturi păioase. Membrii gospodăriilor colective din Rudari, Urzicuța, Caraula, Galiciuica și din alte sate ale regiunii Oltenia au terminat recoltarea porumbului și a celorlalte culturi prășitoare. Cu același rezultat se pot lăuda și numeroase gospodării colective din raioanele Piatra Neamț și Adjud. La G.A.C. Gilau (Cluj), în numai 4—5 zile, colectivii au recoltat porumbul de pe întreaga suprafață destinată însămânțării și au semănat circa 100 de hectare cu grâu.

Campania agricolă de toamnă antrenează nu numai pe colectivii sau pe tractoriști. Sarcini însemnate pentru sprijinirea muncilor agricole revin și activiștilor culturali. În special duminica, la căminele culturale, se țin conferințe care popularizează experiența agrotehnică înaintată în cultura grâului de toamnă. Brigăzilor artistice de agitație le revine acum un mare rol. Ele își pot dovedi eficacitatea, dând scurte programe axate în întregime pe această problemă la ordinea zilei. Firește că nu se poate întocmi în fiecare săptămână un alt program, dar se impune împășpătarea, actualizarea permanentă a textului existent, cu cele mai noi date privitoare la rezultatele obținute pe ogoare.

Serile de întrebări și răspunsuri oferă inginerului agronom un bun prilej de a explica colectivii necesitatea aplicării regulilor agrotehnice în campania însămânțării de toamnă.

Sînt de asemenea numeroase alte forme de activitate, prin care căminul cultural poate oferi colectivii un sprijin direct în muncile agricole pe care le execută. Este de datoria activiștilor culturali să-și valorifice experiența și priceperea canalizînd tematica muncii ce se desfășoară în cadrul căminului, spre această problemă importantă și actuală.

Însămînțatul orzului la G.A.S. Sandra, raionul Sinnicolaul Mare — Banat.

Recoltatul porumbului

Toamna a început să se înstăpîneasă cu tot mai multă autoritate. Zilele sînt mereu mai scurte, au început să cadă brume reci, soarele își pierde din vlagă. E o schimbare în aer și în culorile tarlalelor. Floarea-soarelui s-a înegrit și s-a încovoiat. Porumbul și-a schimbat și el înecet, încet, culoarea. În lanuri se văd pretutindeni grămezi de știuleți de un galben auriu aprins.

Iată o noapte care pare obișnuită la gospodăria colectivă Ciocile din raionul Făurei. Satul pare că doarme. Dar puțin după miezul nopții, 700 de colectivii, vin la gospodărie

La gospodăria agricolă colectivă din comuna Ciocile raionul Făurei

pentru ca mai apoi să pornească spre cîmp. Schimbul de noapte iese la tăiat de coceni. Un convoi lung de atelaje se îndepărtează de așezările satului și oamenii ba merg repede pe delături ca să se dezmoștească, ba șed strînși unii într-alții. Peste puțină vreme pe acești oameni îi vedem în lanurile de porumb.

Brigăzile conduse de Dan Vizireanu și Lazăr Cojocaru, taie și adună în grămezi cocenii. 153 de atelaje îi cară mai departe la stoguri. Sînt adunate acolo 3 000 de tone de coceni pentru animale.

Cînd pierе lumina lunii și cîmpul se învăluie într-o ceață subțire, albastră, tăiatul cocenilor se încheie. Reîncepe culesul porumbului. În fața

pătulelor mașinile de bătut lucrează din plin. Se ține socoteala fiecărui bob.

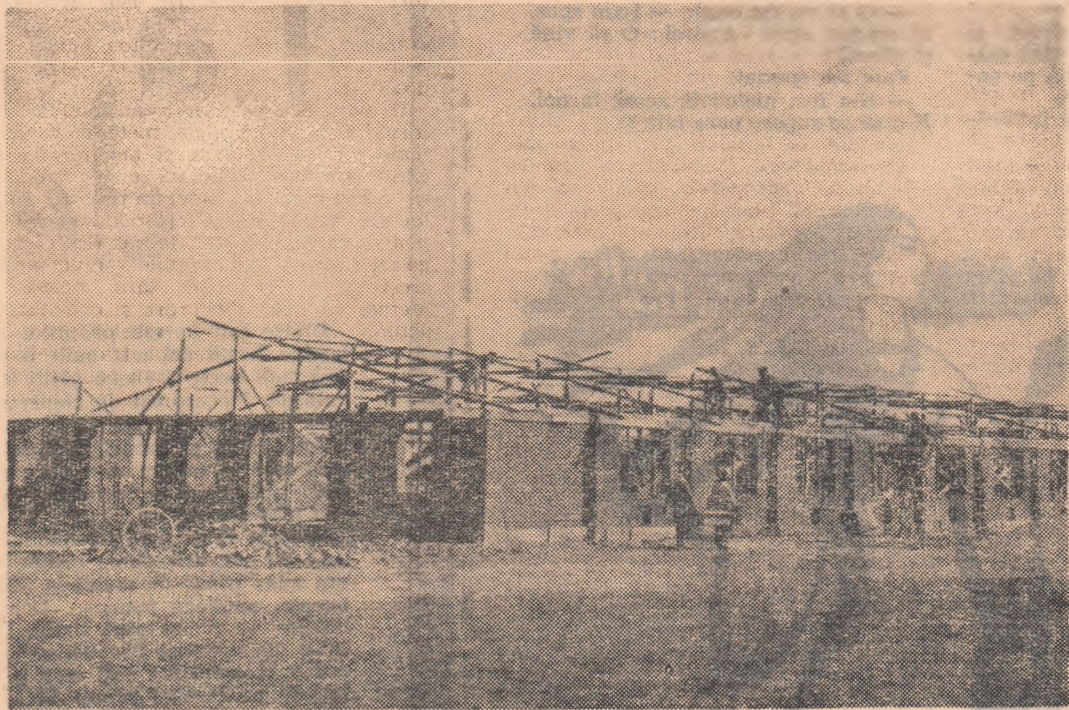
— La Movila Boului — zice brigadierul Ștefan Coman — se obțin cu 2 200 kg. porumb boabe la hectar mai mult decît era planificat. Treci călare și nu te vezi din porumb. Succesul acesta îl datorăm și arăturilor adînci de toamnă.

— Uite — constată Dan Vizireanu — acum 10 ani poate aș fi ris dacă mi-ar fi vorbit cineva de densitate. Cum adică, să stai să numeri firele? Azi mă gîndesc că dacă toți ar fi făcut ca echipa lui Costea Mușat, sporul ar fi fost la fel de mare pe întreaga gospodărie.

Și după prînz munca e în toi. Se transportă de zor porumbul. 5 mașini cu remorci ale I.R.T.A.-ei, cele 4 camioane ale gospodăriei și 3 rutiere cu remorci de la S.M.T. Niculești-Jianu, vin și se duc stîrnind praful drumului.

— Concomitent cu recoltatul am eliberat suprafețe mari de teren — subliniază inginerul gospodăriei, Laurențiu Martinescu și Marin Ciulinaru, președintele — și am asigurat un ritm rapid transporturilor, ca să putem să ne îndreptăm toate forțele spre semănatul grîului.

T. MIRCEA

Construcția noului complex pentru 5 000 de păsări la G.A.C. Adunați Copăceni

Culesul strugurilor la timp și fără pierderi

Nicăieri nu mi se pare toamna mai autentică, mai frumoasă și mai bogată ca în podgorii. Miile de butuci încărcăți cu ciorchini ce surid îmbietor, hărnica și veselia culegătorilor, carele și autocamioanele încărcate cu nectarul dulce al viilor, zarva din crame m-au făcut să trăiesc bucuria celui mai îndrăgit anotimp, vizitînd zilele trecute mai multe gospodării colective mari producătoare de struguri din podgoria Odobești.

Bunii gospodari din Jariștea, de pildă, și-au făcut pregătirile din vreme în vederea marii sărbători a culesului. Recentele măsuri stabilite de Consiliul de Miniștri i-au găsit gata pentru a începe culesul cu aproape trei săptămîni mai devreme decît anul trecut.

Munca la cules începe aici dis-de-dimineață și se termină pe inserate. Brigăzile, echipele se întrec care mai de care. Peste 1 800 de colectivii lucrează zilnic. Unii la culesul strugurilor

de masă, alții la culesul celor pentru vin. Zilnic se culeg zeci de vagoane de struguri. Pentru ca și transportul lor la centrele de vinificație și la bazele de recepție să meargă în ritm cu culesul, cele 5 autocamioane și 53 de atelaje ale gospodăriei sînt folosite cu multă pricepere. La descărcatul strugurilor gospodăria a repartizat — pe lînga conductorul atelajului — încă un om, reducînd astfel la jumătate durata de descărcare a strugurilor și dînd posibilitatea să se efectueze zilnic încă un transport în plus față de anul trecut. De asemenea, s-a întărit îndrumarea și controlul muncii prin trimiterea la centrul de vinificație, prin rotație, a cite unui brigadier.

Gospodăria a luat măsura de a transporta struguri la centre și în coșuri sau lădițe care se descarcă mai ușor și nu incomodează golirea căzilor. Astfel, la fiecare al patrulea transport în căzi urmează unul în coșuri sau lădițe.

Buna organizare a muncii a făcut ca graficul de predare stabilit între gospodărie și centrul de vinificație de la Odobești să fie nu numai îndeplinit ci și depășit. În fiecare zi, din cele 618 ha de vie pe rod ce le are gospodăria, se predau la cele trei centre de vinificație și la baza de recepție a strugurilor de masă, între 20-23 vagoane de struguri, față de 18 vagoane cît prevede planul.

La sfîrșitul săptămîinii trecute, pe lîngă cele 52 de vagoane de struguri de masă, din 61 de vagoane contractate, viticultorii din Jariștea au mai cules și predat 205,7 vagoane de struguri pentru vin, adică aproape 50 la sută din cantitatea contractată. Planul de muncă al gospodăriei și graficul de livrare prevăd ca la jumătatea lunii octombrie — cînd, anul trecut abia începuse culesul — să se termine recoltatul bogatei recolte de struguri care anul acesta va atinge un vagon la hectar. Printr-o bună organizare a muncii, colectivii din Jariștea asigură strîngerea recoltei de struguri la timp și fără pierderi.

C. VARIA

poveste dobrogeană

Intîmplările acestea, dragii mei, s-au petrecut aievea, într-un sat dobrogean unde m-au dus treburile. Așa vi le și povestesc, schimbînd doar numele oamenilor cunoscuți cu acel prilej.

Era prima oară cînd mergeam în satul acela. Plecasem de la cîmin cu textul piesei sub braț. La bibliotecă am citit jumătate, iar la masă, am sorbit și sfîrșitul. În piesă se povestea despre dragostea dintre doi tineri, el român iar ea turcoaică sau tătăroaică, nu mai țin minte sigur. Datinile, obiceiurile vechi care tîneau să pună piedici unei astfel de căsătorii au fost risipite de tăria dragostei lor, care a biruit. Rămăsesem singur la masă, gîndindu-mă la interpretii posibili, cînd tocmai a intrat o tînără zveltă, cu ochi ușor alungiți, cu obrazul măsliniu. Am tresărit. Era tocmai potrivită pentru rolul principal. Ai fi zis că însuși autorul se gîndise la ea. I-am spus dorința mea. Mi-a spus simplu, numele: Birsen. Era educatoare. A privit coperta cărții citind numele autorului. Pe față i-a apărut subit un zîmbet. Parcă se întîlnise cu o cunoștință veche.

— Autorul a fost aici — mi-a mărturisit. A stat la noi. Tata i-a povestit multe. Apoi s-a dus să scrie piesa. Săptămîna trecută am citit-o și m-a bucurat. Pe tata, în schimb, l-a supărat. Zicea că el i-a povestit întîmplarea cu cei doi îndrăgostiți, dar aceia mureau, că nici nu se putea altfel de vreme ce nesocotiseră obiceiul străvechi. Trebuie să vă spun că el nu înțelege cum s-ar putea ca o fată, ca mine adică, să se lege prin căsătorie cu un bărbat de alt neam.

Ultimile cuvinte le-a spus tremurat, cu greutate. M-am gîndit că s-ar putea să fie chiar ea în situația fetei din piesă. Inseamnă că își va trăi rolul! Mi-a mai spus de altfel că de cîțiva ani făcea parte din echipa de teatru a cîminului. Am hotărît prima lectură pentru a doua zi.

Ne-am despărțit. Nu știu de ce dar așteptam oarecum nerăbdător și emoționat prima lectură. Și asta poate din pricină că aflasem că piesa avea rădăcini în viața și gîndurile oamenilor din sat. A doua zi sala mică de repetiții era plină. Nu lipsea nici unul din interpreți. Asta era ceva. Dar îndată bucuria mi-a fost întunecată. Birsen s-a apropiat și mi-a spus:

— Tovarășe instructor... să nu credeți că nu vreau. M-am bucurat mult cînd mi-ați spus ieri... Dar nu știu de unde a aflat tata... Nu mă lasă... Am venit să vă spun, să nu credeți că eu nu vreau...

A ieșit și în clipa în care ușa s-a închis în urma ei, unul dintre tineri a sărit ca arș și a fugit după ea fără o vorbă. Ceilalți întîi au tăcut, apoi au răbufnit pe rînd:

— Păi de ce ține seamă de Abdul?

— Dacă e înapoiat, să-l lase în pace și să-și vadă de drumul ei.

Mărturisesc că întîmplarea mă descumpănise. Am aminat lectura pentru a doua zi după masă. Dimineața următoare am alergat la școală. Am găsit-o pe Birsen lîngă copii, în curte. Cîtea piesa, învăța rolul! Am înaintat pînă în spatele ei.

— Te-ai hotărît totuși? am întrebat-o.

— Dumneavoastră erați — a tresărit. Știți... mă feresc de tata... Cînd a aflat despre ce piesă este vorba, nici n-a vrut să audă, a zis nu și nu: dacă te duci acolo, poți după aia să pleci uned-e-i vedea... Nu mai ești copilul meu. Totuși cred că aș putea veni. Eu m-am înscris la S.M.T. la școală... Începe peste două săptămîni... Stau acolo la cîmin. Aș putea să-i spun... că începe mai devreme

și să viu pe ascuns în sat cu bicicleta.

Roșise, era fisticită, nu știa dacă nu cumva am s-o dojenesc pentru că avea de gînd să spună tatălui său un neadevăr. Dar totul era pus în slujba unui lucru demn și frumos, așa că am căzut de acord. Ea va

Din însemnările unui instructor artistic

veni serile iar eu și ceilalți vom avea grijă să nu se afle nimic. Repetițiile au intrat pe făgașul lor obișnuit. Birsen simțea cuvintele, își susținea parcă propria ei cauză. În sala cîminului, cînd repetițiile au ajuns în ultima fază, vedeam în fiecare seară un tractorist din brigada care lucra pe tarlalele gospodăriei. Sorbea cuvintele lui Birsen. Se părea că numai pe ea o aude. L-am mai văzut într-o pauză, într-un grup. M-a oprit atunci pe loc un crîmpei de conversație.

— Asta ar trebui să i-o zicem și lui Abdul. Că dragostea nu ține seamă de datini. Că ea îi adună pe oameni laolaltă după legile ei.

Mi-au plăcut vorbele lor înflăcă-

rate. Dorința lor îmi dădea parcă și mai multă putere de muncă. Lucram cu interpreții pînă tîrziu și nu simțea nimeni oboseala. Parcă însăși dragostea ne cerea ajutor și trebuia să ne grăbim să ajungem la timp, s-o ajutăm să învingă, să-i lumineze pe cei în mîntea cărora mai dăinuia un dram, o rămășiță de umbră. Și iată că a venit și seara spectacolului. Sala gemea de lume. După un program de dansuri cortina s-a dat în lături și a intrat în scenă Birsen. Abdul era în rîndul din față, l-am văzut bine de lîngă ușa ce da în scenă. În prima clipă s-a crispat, parcă împietrise așa, apoi și-a revenit din uimire și s-a pomenit vorbindu-i tare fie-si.

— Ce cauți tu acolo?

S-a repezit înainte, ca și cum ar fi vrut să urce dintr-o săritură pe scenă.

Strigătele, sfîsielile celor din jur și cîteva glume usturătoare l-au oprit locului. S-a dus spre bancă și s-a

ghemuit rușinat, de parcă ar fi vrut să nu se mai vadă nimic din el. În tot acest timp Birsen s-a plimbat prin scenă (decorul înfățișa un colț de poiană unde trebuia să se vadă cu iubitul ei) și a cules flori. Cînd buchețelul era gata, sala se liniștise. A mai răbufnit unul întîrziat: „E frumoasă și deșteaptă, cui i-o fi semănînd, mă?” Abdul a înghițit bobîrnacul, fără să clipească.

Birsen a început să cînte un cîntec trist. Apoi a depănat, la început cu glasul tremurat, apoi din ce în ce mai sigură, monologul. Vorbea cald, glasul ei căpătase adîncime, era străbătută de o undă de fior. Spunea povestea eroinei, și pe a ei în același timp, privind tot timpul țintă spre Abdul. Era dialogul acesta numai al lor, ascultat însă de o întreagă sală. Oamenii tăcuseră înfiorați de suferința ei înăbușită.

Abdul înlemnise în scaun. Ochii îi cătau spre scenă, spre Birsen. Simțea în ceafă ațintite privirile tuturor din sală și nu îndrăznea nici să miște capul. Ar fi vrut să nu fie aici. Oriunde, numai aici nu. Spre sfîrșit, cînd, după multe întîmplări, tinerii căpătau încuviințarea părinților și se căsătoreau, a ieșit din incremenirea lui. Ultimile cuvinte ale lui Birsen nici nu s-au auzit. Sala a izbucnit în aplauze. Abdul s-a ridicat repede și a vrut să intre pe ușa ce dădea pe scenă. I-am apărut înaintea, nu știam ce are de gînd. Cînd m-a văzut m-a prins de mîini, tulburat cu totul și m-a întrebat:

— Spune-mi, așa sînt eu?

Era în întrebarea lui îngrijorare, teamă, rușine și revoltă (că au putut oamenii să-l asemene cu cel de pe scenă). Am înțeles ce neorînduială cumplită era în sufletul lui, cît era de răscolit.

— Dumneata? — i-am spus. Cum o să fii dumneata așa?

Mi-a mulțumit din ochi, eliberat parcă de o mare grijă. M-am bucurat. Inseamnă că piesa avusese ecou, că ajunsese la inima oamenilor. Dar nu puteam să cred totuși într-o schimbare totală a lui, așa că l-am rugat să aștepte pînă cînd vor ieși artiștii. M-a invitat acasă, să iau masa cu ei. În culise am dat de Birsen. Era lîngă tractoristul ei, veselă dar și îngîndurată.

— O să vă fiu oaspe — i-am spus. Și arătînd spre Andrei: O să vină și dînsul?

Fata s-a speriat.

— N-a fost niciodată acasă la noi. N-o să se supere oare tata?

Nu știam ce să răspund. Poate că va fi prea repede, am gîndit. Stăteau în fața mea lipiți, cuprinși cu mîinile de după mijloc, ca o singură ființă. Am luat asupra mea riscul. N-a fost deloc ușor, dar primul pas fusese făcut...

Dacă aș povesti tot ce s-a petrecut după aceea, ar însemna să încep o nouă istorie. Am plecat din sat lăsînd lucrurile așa cum le-ați aflat. Peste cîteva luni mi-au trimis la raion un vornicel cu rugămîntea de la Abdul să fiu naș la o nuntă. Poate fiindcă am fost prea aproape de întîmplarea asta, mi-am închipuit despre ce nuntă poate fi vorba...

...Mai țin minte că în toiul petrecerii Abdul a venit la mine cu paharul în mînă și m-a chemat în cameră alăturată, unde mi-a spus, așa ca pe o taină:

— Ai văzut bre, nașule, ce-a ieșit din tărășenia aia cu piesa?

CORNEL RUSU

LUDOVIC BALOGH: Desenatoarele (linogravură)

La, cu de

Dintre toți bureții pădurilor de munte lămbie Leață cel mai mult îi plăceau și mai mult decît să-i aibă gătîți la masă, îi culeagă. Fiecare soi de ciuperca are o vrie imprumutînd pentru a se apăra de trivite culori și forme. Singuri riscovii n să-ți iasă în întîmpinare, ca niște bumbiș firi! dacă știi pe unde cresc și te pricepi să sub plapoma de mușchi.

Crescut la poalele Ceahlăului, Haralambie de mic pricepera căutării bureților era ades trimis de maică-sa. Rișcovii, în bucate, potoleau foamea. Deprinderea covilor i-a rămas pînă tîrziu. După strătului din preajma Bistriței avusese însă cruce cu construirea noii case și alcătuirea lor de pe terenul primit în Valea Moldoapropoae uitase că mai există pe lume și noua așezare pădurile stau mai retrase, menilor pămînt pentru muncă. Bistrițenii plugăriei. După înființarea gospodăriei co de an s-au obișnuit cu bucate tot mai mult așa cum nu cunoscuseră în pripoarele Bistriței.

Înainte, bistrițenii măsurau ceasurile zii după umbra pe care ghebul Panaghei peste sătucul lor. În primul an de la n ralambie se trezea uneori căutînd acea ce își dădu seama că nu o poate vedea rila din Valea Moldovei is străjuite tot c dar umbra lui mai mult se bănuie decît

Maria ținuse ca ei să-și dureze casă ta fostă pe vatra de piatră, acum fund de la grijise ca sub ferestre să le ridă florile e numite pe Bistrița unele „flăcăiași” și al nute”. De la dînsa prinseseră dragoste proape toate femeile satului.

Uneori Haralambie o surprindea pe fe între razele roșii și oftînd cu privire spre apusul vesnic încețosat. Aceasta s mai ales sărbătoarea cînd odihna trupulu zenie gîndurilor. Haralambie înțelegea c îi e dor de locurile copilăriei.

Cînd a apărut peste cîmpuri păienjen de înaltă tensiune, bistrițenii au urmărit decît ceilalți acele linii nesfîrșite ce lega ca pe un colet gospodărește celuit și — nimeni n-a spus-o cu glas tare — toți șt desc la fel: „Dacă te reazimi de un stîlp și se pare că auzi murmurul Bistriței și fo geturilor de brad sub furtună”.

De cîte ori răsucea comutatorul, Maria din ochii ei negri spre bec, cu uimirea care o încerca cînd deschizi plicul sosit d departe al drumu.

IN CREAȚIILE ARTIȘTILOR PLASTICI

DE LA EXPOZITIA TINERETULUI

FESZT LADISLAU: Țărani din regiunea Cluj

Schiță
de
AUREL LEON

GOVI

Astăzi aproape de prinz, dinsă ieșise în uliță să mai schimbe o vorbă cu vecințele, ca sărbătoarea, ar Haralambie rămasese în casă. Tocmai aștepta să ncepă la radio un concert de muzică populară când Maria se ivi în prag emoționată.

— Omule, ghici ce am în pumn
— Vreun pui de lăstun?
Maria clătină din cap și desfăcând mina îi arată ițiva bănuți arămii ca florile de vizdoagă trecută.
— Rîșcovi, Haralambie. E semn că toamna s-a otărit să coboare de sus, de pe Ceahlău.

Pentru bistrițeni toamna și iarna erau ale Ceahlăului, iar celelalte anotimpuri soseau din cîmpie. Li șeză cu grijă pe masă.

— Treceau niște femei de către pădure și le-am erut. Mi-era dor să le simt mireazma și umezeala sta cleioasă ca rășina.

Începu concertul și ei rămăseră pe gânduri cu rîșcovii în față. La culș de rîșcovi în sus, către Izvoil alb, începuse într-o toamnă dragostea lor. Ce ult le plăcea să rătăcească ținindu-se de mină, izleții de ceilalți, trecînd în neștire prin fuioare e lumină pieptănate de cetini, prin întunecimi vieții. Rîșcovii le zimbeau cînd și cînd, leșind fricoși e sub mușchi ca niște galbeni pierduți cîndva de aiduci și scoși la iveală de vreme. Pe cei mai ulți nu-i vedeau.

Cînd Ceahlăul slobozi iarna din ferecatele lui peșeri, ei făcură nunta...

Taraful începu o melodie duioasă cu alean de tagot. Haralambie prinse mina Mariei și îi privi ent genele care jucau asemeni aripilor de fluture tins.

— Ne-am instrăinat de pădure, omule — spuse nsa citindu-i gîndul — și-i doar coala, la doi pași. e-am deprins să privim numai spre lanurile cu îne și la pătule. Ce-ar fi să dăm o raită pe acolo, ia de plăcere... și ca să ne aducem aminte?
— Mergem! încuviință el scurt.

După ce prînziră, Haralambie își căută bățul lui oplit cu briceagul în ciubuce șerpești, adus de olo, iar Maria luă trăistuța ei din fetie, vristată dungi sobre și porniră fără alt îndemn, el deșirat, i mers haitiș de țapinar, ea încă agilă deși cam plinită la trup, ajungîndu-i la umăr. Pe ulițe, la trebarea oamenilor, îngăimă răspunsuri vași. Pe ci, culesul bureților e acum numai treaba babelor a plozilor.

Cînd ieșiră la lărgimea cîmpului, soarele se do-di încă tînăr și se auzea cum se coace porumbul tre țărina fierbinte și cerul încropit. Se opreau din nd în cînd, ascultau foșnetul metalic al frunzelor, nbeau și porneau mai departe. Pădurea îi chema, rea aproape, dar cînd se mai apropiiau, fușea parcă altă grădă.

Trecură pe lîngă saivanul gospodăriei, ocoliră cioate de codru defrișat și începură urcușul. Spinzurați pe mîncăturile săpate de puhoai, ruși de mure îi priveau cu ochi mai negri decît ai Mariei.

Cînd începură a trosni ușurel sub pașii lor țepii pădurii de brad, răsufară ca cineva ajuns înfine la țintă. Nu mai avură răbdare să se odihnească. Respirară adînc aerul ozonat și intrară în amurgul codrului, printre tulpinile ca niște făclii de curînd stinse.

— Să vedem cine găsește mai mulți, îl provocă Maria. Tu ești brigada întia și eu a doua. Acum o să ne arăți cum stai cu ochii, vindiriu bătrîn.

Ca să nu se certe, se despărțiră după obiceiul culegătorilor de bureți. Fiecare cu sectorul lui.

Pe paturi moi de mușchi, în răstoace umede, se ascund rîșcovii. Uneori și sub cetina puilor de brad din braniști; chiar și în bezna desîșului de țihlă. Caută-i cu privirea atent, ghicește-i pe unde sint abia mijii, ca sfîrcul sinului de față. Colo, parcă te îmbie unul mașcat și pur, dar te abate din cale altul ițit pe neașteptate. Ai înfruntat cetina nemiloasă, te-ai tirit de-a bușilea să ajunși la el. Pină la urmă ai întins mina după un bănuț de lumină, căzut cine știe cum din creștetul brazilor, sau te-ai lăcomit la o simplă frunză îngălbenită înainte de vreme.

— Așa pați cînd ai pierdut antrenamentul, se mingie Haralambie. Oare Maria, ce face?

În răstimpuri hăleau scurt și ascultau ecoul ca să păstreze legătura. Fără să-și dea seama de scurgerea timpului, urcau mereu chemați de mirajul rîșcovilor. Pe măsură ce înserarea lua pădurea în stăpânire, rîșcovii se asemuiau cu geamurile luminate ale unor căsuțe de piciti, lucind tot mai prietenești.

Cînd se întîlniră pe stîncile pleșuve de sus, soarele apusese de mult. Sub ei, pe Valea Moldovei curgeau umbre viorii, încercînd să depărteze priveștiștea. Uimiți de frumusețea peisajului nici nu se mai gîndiră să-și drămuiască recolta. Haralambie își deșertă repede pălăria în traista Mariei și rămăseră tăcuți, lipiți unul de altul. Satele se ghiceau pină hăt, departe, cuibărite fie în copaia văii, fie la sub-

V. TULBURE FERICIREA

Voloasă cînd pe schele
Și-n teleferic urci;
Cînd snoopul greu de spice
Tu mi-l ridici în furci;
Cînd în spre valul mării
Îți pleci vrăjitul chip;
Cînd te întinzi pe plaja
Fierbintelui nisip;
Acolo-ntr-o cabană
Cînd îmi surîzi, în munți;
Cînd peste-adînci genune
Azvîrli superbe punți;
Cînd părul lung î-l piepteni;
Prin păr cînd mina-ți treci;
Cînd pașii, visătoareo,
Ți-i legeni pe poteci;
Cînd prinzi din zbor o frunză
Care-a căzut din pom;
Cînd îți deprinzi copilul
Să scrie: O, M, OM;
La facultate, toamna,
Examene cînd dai;
Cînd cinți sub roșii steaguri
În august și în mai;
Livada împlinită
În coș cînd mi-o aduci;

Cînd amiroși a pierstci,
A struguri și a nucii;
Cînd pe un drum de iarnă
Prin viscolul buimac,
Zîmbești, ești șoferiță
Și ai obraji de mac;
Sau vara cînd, prin țrîgul
De sticlă și beton,
Alunecăm alături
Sub jerbe de neon,
O, patrie frumoasă,
Oricînd și-orunde-aș fi,
Și-n somnul meu de noapte
Și-n munca mea de zi,
De tine-ntotdeauna —
Și-n tihnă și-n tumult, —
Cu fiecare clipă
Mă-ndrăgostesc mai mult!
Și-n fiecare clipă,
Și-n fiecare ceas,
Înfiorat îmi este
Al bucuriei glas,
Și-nlăcrimați mi-s ochii
De bucurii și grei —
Că însăși fericirea
Eu o zăresc cu el!

P
O
E
Z
I
A

Și ce-ar fi oare, poezia, dacă
Ar fi o plîpîre să nu facă?

Atîta licăr, baremi, să degaje
Cît un lămpaș ce intră-n abataje!

Sau cît bătaia farului spre mare,
Nădejdi sădînd acelor din vîltoare!

...Cît semaforul ce-i îmbie vieții
Pe-acei ce luptă noaptea cu nămeștii!

...Cît steaua-n scapăt care-așteaptă zorii
Și-ndeamnă la urcuș culezătorii!

Măcar atîta rază-n ea s-ascunză
Cît licuriciul luminînd o frunză!

țioara dealurilor de dincolo. Livezile le imbrobodeau cu zăbrănice întunecate și totul plutea într-o liniște tainică. Nu se putea ști unde e întîlnirea pămîntului cu cerul și nici ce așteptare a încremenit totul ca într-un ceas hotărîtor.

Deodată, degetele Mariei se infipseră în brațul lui.

— Ia-n privește omule, ce minune!
La capătul de nord al văii se aprinsese pe neașteptate o vatră de jăratec. Un pumn de lumini cli-poceau învingînd picla depărtării. Înțeleseră că acolo e reședința raionului, orașul. Apoi, ca la o poruncă venită pe firele acum nevăzute, începură a se aprinde tot mai aproape cuiburi de stele, dintr-o constelație necunoscută lor. Într-atît părea un joc de copii, pe care ei îl puteau conduce de acolo, de sus, încît Maria se trezi murmurînd:

— Hai, mai aprinde una coala la dreapta că prea-întuneric...

Și dorința îi fu ascultată.

— Încă una că tare-i frumos!

Și mai înflorea din nimic o grămăjoară de licurici tremurători. Părea că un puhoier întîrziat zboară în josul Moldovei cu o flăcărue în cioc și aruncă lumină oamenilor care-l așteaptă.

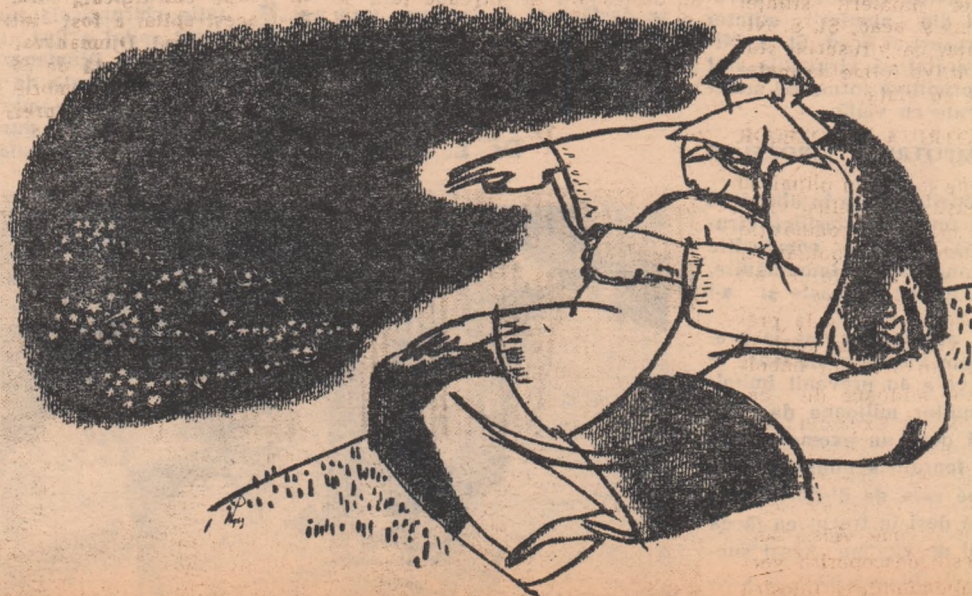
— Toate din Bistrița noastră vin! rosti cu mîndrie ceva mai tîrziu Haralambie.

Ca să poată admira priveștiștea mai în voie, sau poate de oboseală, Maria se așezase rezemată de piciorul lui ca de un copac. Aparent, fiecare stătea cu gîndurile lui, dar știau că e același gînd. Bistrița era lîngă ei și Ceahlăul își trimitea umbra mărățeii peste toată Moldova. Fără să-și ia ochii de la jocul luminilor, se lăsă și Haralambie pe pănura mușchilor.

— Mare-i puterea științei omenești, nu-i așa Lambie? îi șopti cald femeia lîngă obraz.

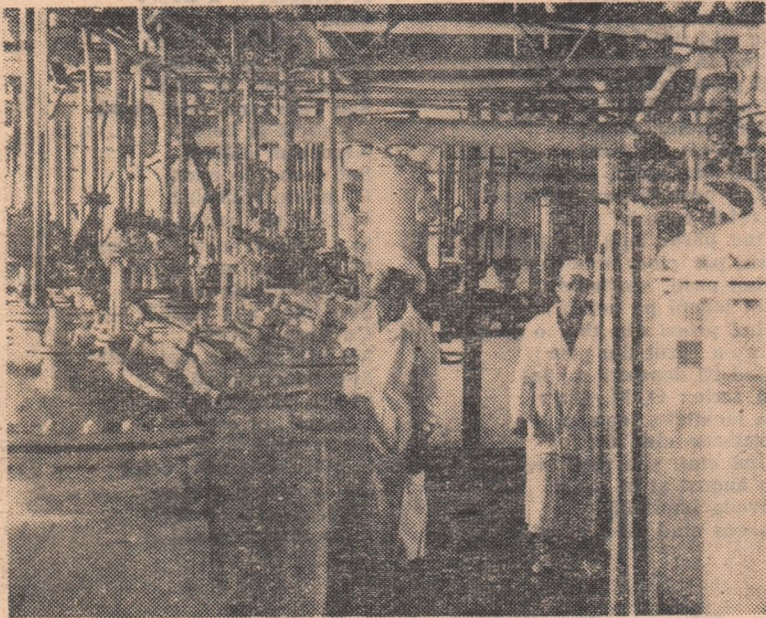
— Da... — adăugă el ca un ecou. Mare-i puterea omului cînd e cu adevărat stăpîn în țara lui...

Deasupra lor, stelele nu îndrăzneau încă să apară. Trecu doar o pasăre inoptată în drum spre cuib, dar cei doi nu o văzură. Cerul era îngemănat cu pămîntul și sub ei toate constelațiile echinoctiului,

Desen de NICĂ PETRE

CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Aspect din interiorul fabricii de antibiotice din Iași.

Lumea nevăzută a virusurilor

• DE O MIE DE ORI MAI MICĂ DECÎT MICROBII • VACCINURI ÎMPOTRIVA VIRUSURILOR • VIRUSUL ȘI CANCERUL • DATE NOI DESPRE VIROZE.

Există la oameni, la animale și plante numeroase boli produse și transmise nu de microbi, ci de aște vîetăți de o mie de ori mai mici ca aceștia, vîetăți cunoscute sub denumirea de virusuri. Această denumire derivă din cuvîntul latin „virus” — otrăvitor.

Gripa, pojarul, variola (vîrsatul negru), paralizia infantilă etc. — boli încă destul de rîspîndite și temute — sînt provocate de virusuri.

De asemenea, multe plante pot fi atinse de boli datorite virusurilor. Cartoful, sfecla, castravetele, pîtlăgelele roșii și tutunul, de pildă, se pot îmbolnăvi de viroze, care distrug părți importante din recoltă.

POVESTEA „MOZAICULUI TUTUNULUI”

Pînă în prezent sînt cunoscute peste 150 de boli virotice. Numărul acestora este însă mult mai mare.

Primele virusuri au fost descoperite la plante. Savantul rus Dimitri Ivanovski, studiind boala numită mozaicul tutunului, a trecut suculele din frunzele bolnave ale plantelor printr-un filtru de porțelan cu pori mici, prin care nu puteau trece în nici un caz microbii. El a constatat astfel că suculele filtrate (care nu conținea nici un fel de microbi) și-a păstrat intactă capacitatea de a infecta frunzele plantelor de tutun sănătoase. El a demonstrat astfel, încă în 1892, că dincolo de lumea microbilor există o lume înfinit mai mică, a cărei existență era doar presimțită de genii științifice ca Pasteur și alții.

Cercetătorii romîni au fost printre primii care au contribuit la descoperirea lumii nevăzute a virusurilor. Astfel Constantin Leviditi, unul din pionierii științei despre virusuri și acad. Șt. S. Nicolau au arătat că virusurile sînt cele mai primitive forme de materie înzestrate cu viață.

LUPTA ÎMPOTRIVA VIROZELOR

Descoperirile făcute în ultimii 30 de ani au reușit să clasifice virusurile după mărime, compoziție chimică, putere de îmbolnăvire, cu scopul de a-i cunoaște și a-i învinge.

Studiile acestea au dus la prepararea unor vaccinuri de mare eficacitate care au prevenit îmbolnăvirea multor milioane de oameni. Iată doar un exemplu: poliomieliita (paralizia infantilă) este o boală pe cale de dispariție la noi în țară deși în trecut ea făcea sute și mii de victime. Acest succes se datorește descoperirii vaccinului antipoliomieliitic și folosirii

lui în masă. Toți copiii și populația adultă pînă la 30 de ani au fost vaccinați în acest an cu vaccin de fabricație romînească.

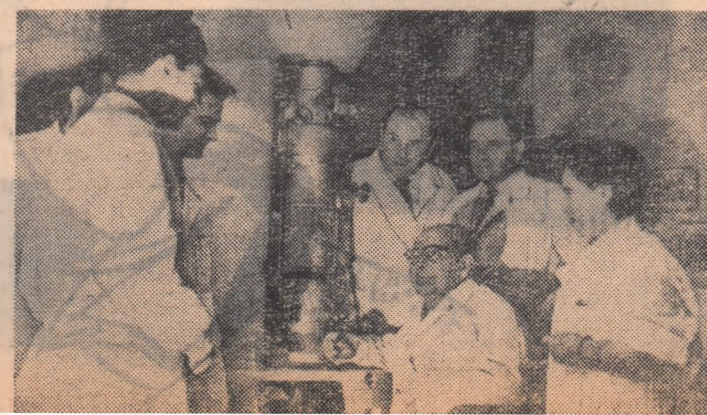
Numărate sînt problemele virusurilor pe care le studiază oamenii de știință. În țara noastră, la noul Institut de inframicrobiologie din București și la alte instituturi științifice, cercetarea virusurilor constituie un obiectiv important.

Dintre problemele care preocupă pe savanții noștri, cităm: studiul antropovirozelor — boli produse de virusuri la oameni, cum sînt poliomieliita, hepatita epidemică, rujeola; antropozovirozele — viroze comune omului și animalelor; problema relației dintre cancer și virusuri — care studiază, pe de o parte, tumorile canceroase produse de unele virusuri la oameni și animale iar, pe de altă parte, acțiunea distrugătoare de tumori a unor virusuri.

Nu de mult, a fost realizat un vaccin antigripal romînesc care se aplică prin stropire în nas. A fost pusă la punct, de asemenea, tehnica producerii unor vaccinuri eficiente împotriva febrei aftoase, a oreionului și altor boli. Recent, colectivul Institutului de inframicrobiologie a izolat virusul ornitozei, care provoacă afecțiuni respiratorii la oameni, păsări și animale. A fost descoperit pentru prima oară în țara noastră un nou grup de virusuri numite A.P.C. („adenofaringo-conjunctivale”). Acest grup nou de virusuri s-a putut descoperi numai datorită tehnicilor moderne ale culturilor de țesuturi în tuburi. Introdus în aceste culturi de celule vii, virusul distruge celulele, în special nucleul lor, fapt, care se poate observa la microscop.

Ofensiva împotriva virusurilor se desfășoară în întreaga țară pe un front larg, contribuind astfel la lupta pentru apărarea sănătății populației, pentru prevenirea îmbolnăvirilor la plante și animale.

Dr. E. ROMAN

Organismul poate reface organele distruse?

• DE LA REGENERAREA FIZIOLOGICĂ LA REGENERAREA ARTIFICIALĂ • SE POT „ÎNLOCUI” CELULELE VII? • EXPERIENȚE ȘI OPERAȚII CARE DESCHID MARI PERSPECTIVE DE VIITOR.

Se cunoaște de multă vreme ușurința cu care unele animale își înlocuiesc organele pierdute în luptă sau prin accident. Astfel, cînd un dușman îi prinde coada, șopîrla și-o rupe într-un anumit loc printr-o mișcare specială și scapă cu viață. După cîva timp, coada se reface, aproape la fel de lungă cum a fost.

Această proprietate a organismului de a-și reface țesuturile și organele distruse poartă denumirea de „capacitate de regenerare”. Fenomenul regenerării nu se manifestă în aceeași măsură la ființele vii. Viermele plat (planariul) își poate reface singur capul distrus, salamandra își poate regenera labele, crustaceii (racii) — cirilegele. Dacă tăiem în 100-120 de bucăți o hidră obișnuită de apă dulce, din fiecare „bucată de hidră” se va forma un animal avînd toate organele unei hidre normale.

Cu cît evoluează însă pe scara animală, cu atît animalele își regenerează mai greu organele. Aceasta, deoarece cu cît mai complicate sînt țesuturile și organele lor, cu atît mai complex este rolul lor în activitatea organismului.

„FORȚELE DE REZERVĂ” ALE ORGANISMULUI

Organismul uman posedă și el o importantă capacitate de regenerare. Globulele roșii din sînge au, de pildă, o viață ce nu depășește 200 de zile. S-a calculat că în corpul omului sînt distruse zilnic nu mai puțin de 350-400 miliarde de globule roșii. Aceste globule sînt însă refăcute în mod permanent de organism, astfel că „hemograma” omului rămîne aproape constantă.

Celulele celorlalte organe au și ele o viață redusă. După unele calcule, în corpul omului „mor” în fiecare secundă 125 milioane de celule pe care organismul le reface neîncetat. Astfel se produce aproape în toate organele o „reînnoire” permanentă a celulelor vii.

Cum se regenerează un organ în mod natural? Aceasta se realizează printr-o construcție biologică extrem de interesantă. Dacă am compara celulele fiecărui organ cu cărămizile unei case, atunci construcția se petrece în felul următor: organul se reconstituie din celulele pe care le posedă, ca și cum casa s-ar naște dintr-o cărămidă. Acest fenomen este datorit „forțelor de rezervă” ale organismului.

Ritmul acestor procese — al distrugerii și al regenerării — se produce în așa fel încît organismul se află într-un permanent echilibru. Spre deosebire de vătămările pricinuite de agenții distrugători din mediul extern, pierirea celulelor în organism are un caracter natural, fiziologic. Iată de ce înlocuirea celulelor „moarte” din organe prin alte celule noi, poartă denumirea de regenerare fiziologică.

POSSIBILITĂȚI DE DIRIJARE A FUNCȚIEI DE REFACERE

Dar ce se întîmplă cînd în urma unui accident se fracturează oasele unui picior sau

cînd în urma unei intervenții chirurgicale este scoasă o porțiune din ficat? De astădată regenerarea nu se mai produce în aceeași măsură. La locul fracturii osului apare un „manșon” din țesut nou care „sudează” capetele osului fracturat. Acest „manșon” se numește calus osos și formarea lui reprezintă un proces de regenerare a țesutului osos. După 6-12 luni, locul „refăcut” al osului nu va mai putea fi deosebit de țesutul osos înconjurător. În locul celulelor ficatului distruse, nu se mai produc însă celule asemănătoare celor normale, ci celule dintr-un țesut „de umplutură”, care nu poate îndeplini funcțiile ficatului.

Același fenomen are loc și în cazul distrugerii altor celule valoroase ale organismului. Iată de ce s-a pus problema găsirii unor metode pentru regenerarea artificială a organelor respective. Știința zilelor noastre a pășit de curînd pe calea descoperirii substanțelor și a creării condițiilor care intensifică sau provoacă regenerarea țesuturilor.

Au fost descoperite o multime de substanțe „mitogenice”, adică în stare să determine înmulțirea celulară. La plante, substanțele din grupul giberelinelor au proprietatea de a grăbi creșterea și înmulțirea celulelor. Ele au căpătat de pe acum o întrebuintare practică.

La animale s-au dovedit a avea proprietăți regenerative o serie de vitamine cum sînt vitamina B₁, B₆, B₁₂, hormoni (hipofiza, epifiza), preparate medicamentoase (dibazol) și extracte de țesuturi. Atenția cercetătorilor este îndreptată în special asupra acestor extracte de țesuturi și organe.

EXTRACTE DE ORGANE STIMULATOARE

Unor găini cu ficatul „operat” li s-a injectat în organul respectiv un extract de ficat de la un embrion tot de găină. Efectul stimulator a fost observat în toate cazurile, organul recăpătîndu-și forma, dimensiunea și funcțiunea inițială.

Rezultate asemănătoare au fost obținute și pe iepuri sau cobai, reușindu-se să se regenereze, cu ajutorul extracelor de țesuturi, și alte organe vitale cum ar fi inima și rinichiul.

Au fost preparate extracte tisulare care s-au dovedit eficiente nu numai asupra animalelor de aceeași specie, ci și asupra celor înrudite foarte de departe (extracte de găină injectate la broasca etc.).

La animalele superioare și oameni, încercările de regenerare a țesuturilor lezate sînt promițătoare. Au fost comunicate numeroase cazuri în care înlăturîndu-se o parte din „peretele” muscular al inimii și înlocuindu-l cu bucăți de masă plastică, acestea au servit drept „schelet” pe care s-au dezvoltat fibre musculare noi. La bolnavii cărora li s-a scos vezica urinară, care a fost înlocuită cu una din mase plastice, s-a reușit regenerarea vezicii în decurs de cîteva luni.

Aceste realizări deschid mari perspective științifice medicale în lupta ei împotriva diferitelor boli și accidente ale organelor omului.

Dr. R. IRIMESCU

Intervenții chirurgicale rare

• La spitalul regional din Urganeni (R.S.S. Uzbekă) s-a efectuat nu de mult o operație chirurgicală rară. La acest spital a fost internat grădinarul Djumanazar Atniazov în vîrstă de 58 de ani. Încă din octombrie anul trecut el simțise dureri în cavitatea abdominală. Pa-

cientul nu avea poftă de mîncare și slăbea repede. Analizele și radiografiile nu au permis să se stabilească un diagnostic precis. Totuși, medicii s-au hotărît să intervină. Operația a arătat că bolnavul suferea de un chist al pancreasului, boală relativ rară. Medicul au fost uimiți cînd au găsit în canalul Wirsung 200 de calculi denși. Unul dintre ei avea aproape mărimea unui ou de găină. Bolnavul a părăsit spitalul vindecat.

• La un spital din New York, a fost internată fetița Teresa Mazzari, în vîrstă de 11 luni, care se născuse cu una din valvulele inimii îngustată, astfel încît era îngreunată circulația sîngelui și fetița leșina foarte des.

În urma intervenției complicate care a durat trei ore fetița i-a fost integrată o valvulă artificială, după care a fost restabilită circulația sîngelui. Fetița a părăsit spitalul, vindecată.

• În urma unei serii de intervenții succesive, care au durat nouă luni, chirurgii englezi au redat auzul unui băiat de 6 ani, născut fără urechi. Lambouri de piele și bucăți de cartilaje preluate de la coastele copilului, au fost implantate la locul urechilor și au format pavilionul. Apoi canalul auditiv a fost deschis, după care auzul băiatului s-a restabilit integral.

Academicianul Șt. S. Nicolau și cîțiva din colaboratorii săi în unul din laboratoarele Institutului de inframicrobiologie

SĂPTĂMÎNA LA O.N.U.

Discuția generală cu care începe, conform tradiției, fiecare sesiune a Adunării Generale a O.N.U., a precizat poziția guvernelor în problemele internaționale la ordinea zilei.

În ziua de 25 septembrie a luat cuvântul șeful delegației R.P. Romine, tovarășul Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe. Șeful delegației noastre s-a referit în primul rând la poziția guvernului român în problema majoră a contemporaneității, problema dezarmării. Țara noastră militează neobosit pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale considerând că aceasta ar constitui mijlocul radical de a înlătura piedicile care mai stau încă în calea statoinicirii definitive a relațiilor dintre state, indiferent de orînduirea lor socială, pe principiile coexistenței pașnice, ale colaborării internaționale multilaterale. În același timp R.P. Romine se pronunță în favoarea propunerilor de realizare a unor măsuri parțiale sau regionale, menite să creeze un climat de destindere internațională, și să netezească drumul spre un acord pentru dezarmarea generală și totală.

O asemenea măsură care ar putea să asigure cadrul corespunzător pentru discutarea cea mai eficientă a problemelor dezarmării generale și totale cât și a unor măsuri separate îndreptate spre destinderea internațională, ar fi, așa cum a subliniat șeful delegației R.P. Romine, convocarea la începutul anului viitor a unei conferințe a statelor membre în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare, cu participare la cel mai înalt nivel. Delegația țării noastre a arătat că este de acord cu această propunere a Uniunii Sovietice.

În fața Adunării Generale a O.N.U. mai stau și alte propuneri constructive vizînd continuarea limpezirii a situației internaționale. Țara noastră ar saluta acceptarea propunerii Uniunii Sovietice de a menține pe teritoriul U.R.S.S. și S.U.A. a unui contingent limitat de rachete pînă la sfîrșitul procesului de dezarmare generală și totală, încheierea unui acord privind interzicerea plasării pe orbită a armelor atomice, încheierea — ca măsură tranzitorie — a unui pact de neagresiune între țările membre ale Organizației Atlanticului de Nord și statele participante la Tratatul de la Varșovia. O altă măsură menită să pregătească pași noi în domeniul dezarmării ar constitui o reducere sau — ca măsură inițială în această direcție — înghețarea bugetelor militare ale statelor.

În discuția celei de a XVIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. se află și punctul „Acțiuni pe plan re-

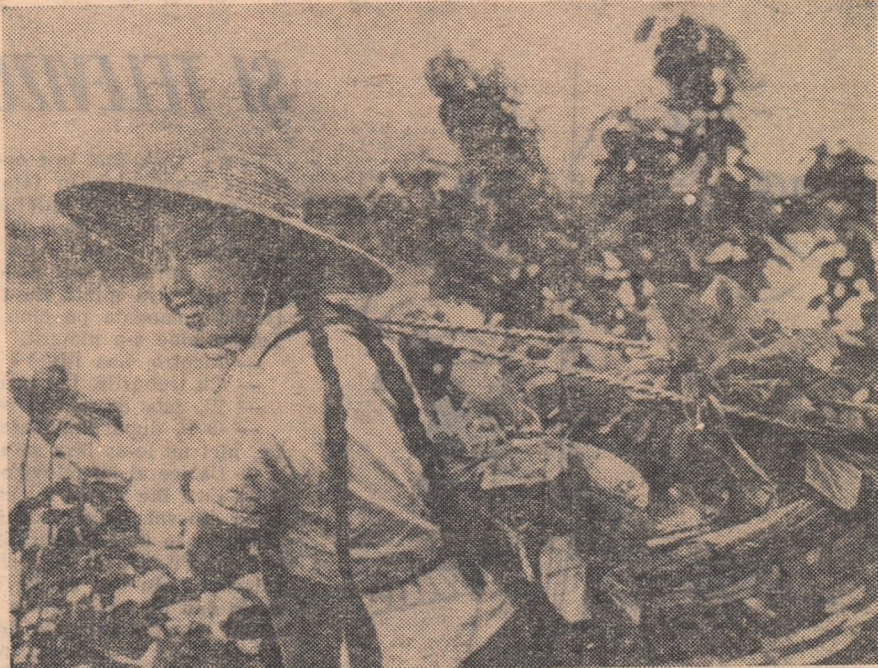
gional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate dintre state europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite“. La ședințele Comitetului general care sînt consacrate organizării lucrărilor sesiunii și îndeosebi recomandărilor privind ordinea de zi, a fost aprobată în unanimitate reinscrierea pe ordinea de zi a actualei sesiuni a acestei propuneri a R.P. Romine, cunoscută delegațiilor la O.N.U. încă de la cea de a XV-a sesiune a adunării generale, cînd a fost prezentată în cuvîntarea rostită de conducătorul delegației R.P. Romine, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Adunarea Generală a O.N.U., a probînd în unanimitate înscrierea propunerii R.P. Romine pe ordinea de zi a acestei sesiuni, a hotărît totodată ca ea să fie discutată în Comitetul nr. 1 al Adunării Generale.

Delegația R.P. Romine a cerut, de asemenea, reinscrierea pe ordinea de zi a celei de a XVIII-a sesiuni a punctului: „Măsuri pentru promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare“, propus de țara noastră tot la cea de a XV-a sesiune a adunării generale. Această propunere va fi discutată cu prioritate (la punctul 4 al ordinei de zi, care cuprinde 12 puncte) în cadrul Comitetului nr. 3.

Delegația R.P. Romine s-a pronunțat și cu privire la alte probleme internaționale. Țara noastră, credincioasă politiciii de sprijinire a cauzelor independenței și libertății naționale a tuturor popoarelor oprite, militează pentru lichidarea ultimelor vestigii ale robiei coloniale. În cadrul Comitetului nr. 3 al Adunării Generale a O.N.U., unde a fost luat în discuție proiectul de declarație asupra eliminării tuturor formelor de discriminare rasială, delegata R.P. Romine, Maria Groza a subliniat faptul că delegația romină se pronunță în favoarea acelor amendamente care sînt menite să întărească declarația în privința condamnării discriminării rasiale și colonialismului.

Delegația R.P. Romine susține, de asemenea, necesitatea întăririi O.N.U. prin traducerea în fapt a principiului universalității. Pentru aceasta se cere restabilirea dreptului legitim al R.P. Chineze la O.N.U. și îndepărtarea neîntîrziată a uzurpatorilor ciankaiștili.

Activitatea delegației R.P. Romine la O.N.U. este călăuzită de conștiința faptului că fiecare stat membru al O.N.U., fie el mare sau mic, are îndatorirea să aducă o contribuție proprie, activă, la afirmarea concretă a principiului coexistenței pașnice în relațiile internaționale.

În districtul Tehtsing, din provincia Tșekiang (R. P. Chineză) creșterea viermilor de mătase este foarte răspîndită. În fotografie: țînăra Ki Hsing-yiu, din comuna populară Tșengkuan, la cules de frunze de dud, hrana preferată a viermilor de mătase

Zilerii din California

Unei pături a societății americane îi place să denumească regiunea Californiei „statul de aur“. Și, pe bun temei spun aceasta cei bogați, căci California reprezintă pentru ei o superbă stațiune climaterică, un refugiu paradisiac de unde își conduc în liniște afacerile din care storc milioane și milioane de dolari.

În „statul de aur“ mai trăiesc însă și altele de oameni: cei care văd numai de departe strălucitoarea viață a îmbuibăților. Majoritatea acestora, deși trăiesc permanent sau vin anual pe însoțitul pămînt al Californiei, nu sînt obișnuiții vellelor luxoase și ale marilor hoteluri; ei sînt așa-numiții muncitori zileri, mereu în goană după o cît de iluzorie coajă de piine. Cei 200 000 de șomeri din Los Angeles, de pildă, numai cîteva săptămîni pe an sînt angajați sezonier

la culesul recoltei californiene. Unul dintre aceștia este Leroy Berdjass, de fel din Beyekersfield, la 100 km de Los Angeles. Leroy este un om puternic, capabil să lucreze mult și bine. Dar, de ani de zile el nu poate găsi o muncă permanentă, Angajat sezonier el muncește pe cîmp cot la cot cu soția și uneori chiar cu copiii. Din zori și pînă-n noaptea ei culeg mazăre, cartofi, pere, prune, bumbac. Plata pentru această muncă grea de 16 ore nu le ajunge decît puțină vreme. Apoi urmează iar foamea, cozile la bursa muncii, așteptarea înfrigurată a noii recolte...

Cliff Bromberg vine anual în California tocmai de la New York. El viețuiește în sumbrul cartier Bowery, patria tuturor năpăstuiților, a oamenilor căzuți pentru totdeauna la fund. Numai două luni pe an, cît lucrează în California,

respiră aer curat și are zilnic de mîncare. Acum a împlinit 55 de ani. Este bătrîn și bolnav. În sezonul acesta n-a mai fost primit la lucru. El știe sigur că e ultima sa vară, căci semnarea contractului cu antreprenorii de mină de lucru din California era singura lui șansă...

„Ziaristul american Johan Kikiry, povestind despre viața grea a muncitorilor agricoli zileri din „statul de aur“ scrie că acești sclavi moderni sînt totalmente la discreția patronilor pe perioada contractului. Semnînd contractul, muncitorul nu-și mai aparține. Soarta lui este camionul și cîmpul. Muncitorii agricoli sînt transportați din oraș la fermă și înapoi. Plecarea are loc la 3-4 dimineața. Întoarcerea, după ce se lasă întinericul.

Muncitorii agricoli sezonieri au încercat de mai multe ori să-și înființeze propriile lor burse ale muncii (oficii de plasare), să-și creeze sindicatul lor, să lupte împreună pentru condiții mai bune de muncă. De fiecare dată eforturile lor s-au lovit de rezistența cruntă a patronilor care se răfuiau cu muncitorii recurgînd la orice mijloace, inclusiv omorul.

Ziaristul Johan Kikiry descrie și „casa“ unuia din muncitorii zileri: „Am văzut ceva îngrozitor, am văzut un tablou al nenorocirii pe care n-am să-l uit niciodată — spune Kikiry. — Am intrat în „casă“. Cuvîntul casă îl pun în ghilimele în mod conștient deoarece nu era decît un șopron ce abia se ținea pe niște stîlpi putrezii. Pentru această „locuință“ se plăteau 3,5 dolari pe săptămînă, un preț de speulă sinistră. Dar ce să faci omul cînd i-a ajuns cuțitul la beregată! Copilul, o fețiță drăguță, stătea descoperită și țipa îngrozitor. Îi era foame. Am ieșit cu ochii plini de lacrimi din această așezare a mizeriei. Sînt zeci de mii de astfel de familii în „statul de aur“, în America „binecuvîntată“.

AGENDA INTERNAȚIONALĂ

● La 1 octombrie o nouă republică a apărut pe harta Africii — Republica Federativă Nigeria. Republica continuă să facă parte din Commonwealth-ul britanic. Președintele noii republici a fost ales Nnamdi Azikwe, fostul guvernator general.

● În cadrul ședinței Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii, care a avut loc la Viena, a fost discutat raportul lui John Bernal, președintele executiv al

Prezidiului Consiliului Mondial al Păcii, cu privire la sarcinile mișcării partizanilor păcii în condițiile create după încheierea Tratatului cu privire la interzicerea experimențelor nucleare în cele trei medii. Prezidiul Consiliului a hotărît să convoace sesiunea ordinară a Consiliului Mondial al Păcii la Varșovia între 28 noiembrie-2 decembrie 1963.

Din partea Consiliului Național pentru apărarea păcii din R.P. Romină, la

lucrările ședinței a participat acad. Horia Hulubei.

● Junta militară, care a preluat puterea în Republica Dominicană printr-o lovitură de stat, înăspere teroarea în țară. Într-un timp scurt au fost arestate peste 3 000 de persoane. S-a dezlănțuit un val de persecuții și represii îndeosebi împotriva elementelor de stînga. Consiliul Universității Naționale a dat publicității o declarație semnată de decanii tuturor facultăților universității, în care se cere restabilirea imediată a constituției.

● La 29 septembrie președintele Republicii Congo, Kasavubu, a anunțat dizolvarea parlamentului congolez. Parlamentul care a votat în repetate rînduri împotriva politicii duse de guvern, nu a fost pe placul lui Kasavubu. Dizolvarea parlamentului a avut loc într-un moment cînd era evident că parlamentul nu va aproba proiectul de constituție întocmit de „experții“ străini și care reia cîteva elemente federaliste respinse la vremea lor încă de Patrice Lumumba. Doi deputați ai parlamentului congolez, care au cerut eliberarea persoanelor arestate cu prilejul mării demonstrații pentru eliberarea lui Antoine Gizenga, au fost arestați.

Adenauer dorește ca politica lui să fie continuată și după ce el va părăsi postul de cancelar al R.F.G.

(ZIARELE)

Adenauer și...

succesorul lui

— Ce face cioara aia?!
— Se reprofilează! Că de cind cu semăntul ăsta mecanic, nu mai ajunge la boabe...

Desen de T. PALL

Gravură de toamnă

Azi fetele-n livadă adună în panere
Și aburite prune și rumenite mere.

Dar vezi că nici flăcăii nu mi se dau în lături
Și au iscat întreceri cu fetele alături...

Alcargă mină pe ramuri, un fruct să nu rămână,
Dar uneori se-ncurcă și... prind o altă mină.

Cind se ridică luna și soarele coboară,
Atunci și hărnicia în roade se măsoară!

Cine-a cules mai bine, a câștigat! Și iată,
Acum câștigătoarea-i Ileana, mândră fată...

— A câștigat Ileana? Păi, nu-i nici o mirare!
Priviți obrajii fetii: ca două mere-i are...

Și-atunci socotitorul — o spun fără șfială —
Și merele acestea le-a pus la socoteală...

ȘTEFAN TITA

ȘI TELEVIZOARELE ASTEA!...

Seară. „...A fost ora optsprezece“ — vestește pe București II vocea crainicului. În fața căminului cultural, cițiva colectivști s-au oprit să asculte buletinul de știri. Uite-l și pe alde Fane Bușilă. Trece drumul, se duce la televizor la Marinică Balș. Mare lucru televizoarele astea! Auzi dumneata, stai cu ai tăf la masă și doar ce apeși pe buton — pac! și te pomenești ochi în ochi cu cine nici prin minte nu ți-a trecut vreodată... Lucru mare, în-treabă dumneata pe cine vrei. Uite, de-o pildă, pe nea Iliuță. Taman bine s-a nimerit.

— Încotro, nea Iliuță?
— Cu treburile. Îmi caut baba...
— Ei, asta da, zic și eu treabă!
— O fi, după dumneata. Că după mine... Dacă ar fi după mine, nici nu le-aș lăsa să se apropie de tele... drăciile astea.
— Da' ce ai cu televizoarele, nea Iliuță?
— Eu? Ele au ce au cu mine! Că nu mai e chip să-mi adun baba din sat. Cind o cauți, cu scănelul după ea: ba la Paraschiv, ba la alde Meicu, la Prunești, la toți ai de și-au băgat televizor. Fii-meu și noră-mea au dat și ei în mintea babei. I-am întrebat: „În caz că vă caută careva cu vreo problemă, ceva, unde dau de voi?“ Și ce crezi, televizoristu' de fii-miu se apucă să-mi numere antenele de pe căși: „Uite, zice, ne cauți nu la prima... nici la a doua... taman la a treia antenă...“

— Asta pe unde vine?

— La naiba! Ce, chiar așa am ajuns, să întreb ca smintitu' din antenă în antenă? Rizi dumneata, dar să știi că după întimplarea de azi...

— Care întimplare, nea Iliuță?
— Azi am luat avansul bănesc pe trimestrul III. Eu... mă știu cum sint: nu-ți beau în local, de m-ai tăia bucățele. Ei, dar un pahar de vin, colo, se cuvenea să cinstim cu toți acasă... Dau fuga la cooperativă, cumpăr două sticle, mezel, cașcaval, unalta... și mă întorc acasă. Deschid binișor portița... Dar uitai să-ți spun, luasem și pentru ăla mic, pentru nepotu-meu, o trompetă... Să-i fac o surpriză. De-aia, am intrat binișor în curte, m-am pitit după niște lemne și am început să strig: cu-cu! cu-cu! Nimic, nici o mișcare. Zic: să știi că n-a auzit. Ia să suflu și în trompetă!... Și suflă, Iliuță! și strigă-l! Cu-cu... cu-cu!... Până au început vecinii să se strângă pe la gard: „Ce ți-e, mă, nea Iliuță?“ Sau: „Uitați-vă unde duce băutura!...“

— Și ai dumatăle? N-a ieșit nimeni din casă?
— Care casă? Casa noastră... a zburat! E la Paraschiv, la Meicu — acolo s-a mutat, la meci, la televizor...

Și în timp ce nea Iliuță e gata să se îneca de năduf, pe după colț apare un prichindel, nepotu-său, și țîști l i sare iute în cercă.

— Tată mare! Hai, bre, că de cind le caut! Hai repede că acuși începe meciul, zicea ma-mare. Hai cu noi la televizor...

— Ba s-o poștești numaidecît acasă pe mamă-ta mare...

— Păi e-acasă. Toți sintem acasă. Adineauri ne-am întors de la cooperativă. A luat tăticu' un televizor!... Mai mare ca al lui nea Paraschiv! I-a pus antenă de cameră și merge grozav!

Nea Iliuță a rămas cu gura căscată. Într-un tîrziu, exclamă:

— Bine-au făcut, dom'le! Am spus întotdeauna că-i mare lucru să ai televizor în casă!

SILVIU GEORGESCU

Din carnetul șoferului Tilică

VII

„MULTE DULCE...“

„Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim“ spune poetul pe bună dreptate. Dar iată ce mi s-a întâmplat mie călătorind cu autocamionul prin părțile de miazăzi ale Dobrogei. Pe drum, am întâlnit un moșneag vioi încă, dar legat la cap cu o cîrpă. Se clătina omul ca după un chef cu drojdie. L-am urcat în autocamion și l-am întrebat cu grijă:
— Ce ai, omule, de te frămînti așa?
— O durere... „infuzibilă“...
— Infu...

— „Infuzibilă“, deoarece sint „ornitofil“...

Mai întîi, am crezut că se ocupă cu cronica teatrală, dar omul era departe de aceste preocupări.

— Și de ce ești „ornitofil“?

Credeam că aiurează și l-am lăsat citeva clipe să-și revină.

— Unde mergi? l-am mai întrebat eu cu precauție.

— Să fac „suspansia“ la păsări, căci sint ornitofil, după cum ți-am spus, colea în comuna Chirnogeni.

Mă gîndeam dacă n-ar fi bine să-l depun la primul spital ce mi-ar ieși în cale, mai ales că preciză:

— Da, sint ornitofil la G.A.C. „Drum nou“ și am „vivificată“ toți puii care-s cu „voracitate“ la grăunțe...

— Uite ce-i, moșule, dacă ți-i rău, putem opri camionul să-ți pui o nouă compresă. Apa rece face bine.

Mășul dădu din cap a lehamite.

— N-ajută! Durerile mă vor lua iarăși la noua emisiune locală...

Mării viteza, căutînd din ochi dispensarul.

— Hai, moșule, să coborîm numai oleacă, să te vadă tovarășul doctor...

— De ce să mă vadă? Sint sănătos!

— Așa zice fiecare... dar nici nu știi ce boală se ascunde în om! Crezi că ești sănătos cind îmi declari că

ești „ornitofil“ la „Drum Nou“, cu „vivificările“?

Bătrînul se insenină.

— Stai, nenicule, nu te grăbi! Boala mi se trage de la emisiunea locală a stației de radioficare Chirnogeni...

— Păi ce legătură are emisiunea cu boala?

— Are! Acolo am auzit că noi, crescătorii de păsări, sintem „ornitofiliști“, că trebuie să „vivificăm“ cît mai mulți și mai „voraci“ pui de găină.

— Crainicul vostru are o limbă păsărească?

— Și încă cum! Folosește tot mereu cuvinte noi, cu toate că de multe ori nici nu le poate rosti și începe să se bîlbîie de nu mai înțelegem nimic.

După ce vorbește el, ne doare capul toată ziua. Așa că dacă vrei să duci pe cineva la medic, du-l pe tovarășul Georgescu Emanoil, crainicul emisiunii locale. Ar fi un leac bun pentru toată lumea. Baba mea, cind se supără pe mine, mă atacă și mă rîde cu „onitofologule“! Copiii îmi spun „moș ornitofolistul“, iar pe nepoții mei i-au poreclit „ornitofolici“...

Ei ce mai zici acum? Ce-i de făcut?

— Păi, să cerem grabnica vindecare a tovarășului Georgescu Emanoil amintindu-i de vorbele poetului:

„Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim“ și de-aceea... se cuvîne să nu o slujim!...

TILICA

Pt. conf. NICOLAE TĂUTU

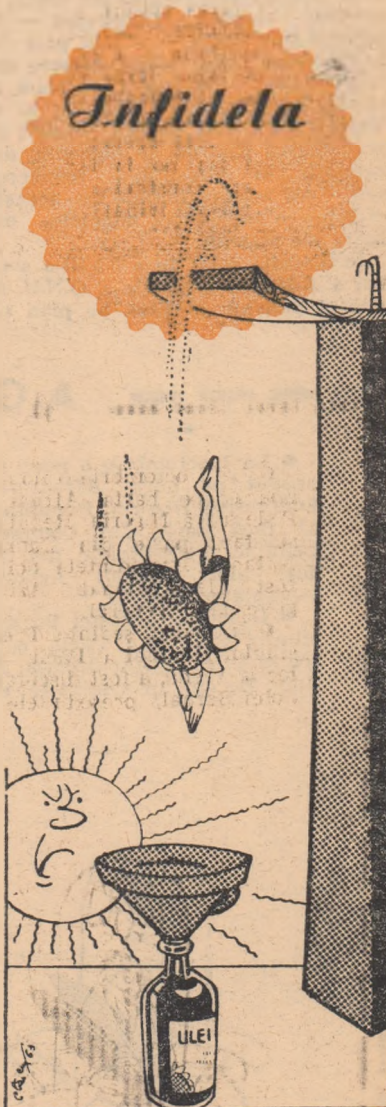
EPISTOLA CODAȚILOR

...de la G.A.C. Pădureni, raionul Panciu, regiunea Galați.

Frați guzgani și guzgănițe, chițcănoi de orice vîlă, de oricare soi și gen vă vestim din Pădureni: noi, a șoricimii castă din comuna asta vastă, ocrotiți de jînger, nestîrpiți nici azi, nici ieri, menajați de președinte ca niște ființe sînte, ne-am prăsit, ne-am înmulțit după cum ne-a convenit, care-n grajd, care-n pătul — c-am ajuns norod destul. La-ncepuț ne-a fost cam teamă că ne-o da vr-un fel de zeamă, „Hexatox“, „Cloropicrină“, de hac iute să ne vină. Da' de unde! Bănuielei! Ingineru-i un model de adîncă nepăsare (Ion Mircea-i zice, mi pare). De aceea, frați codați, pe oriunde vă aflați vii și nederatizați — vă-ndemnăm: pe jos, pe tren, să veniți la Pădureni că aici aveți cazare ori la magazia mare, ori pe la zootehnie unde rozi pe veresie rația pentru porcine, pentru oi sau taurine. Deci, nu stați prea mult pe gînduri și veniți în dese rînduri. V-așteptăm cu dor și-alean

Pădurenii Șobolan.

Pt. conf. VALERIU GORUNESCU

Soarele: — Toată vara nu și-luat ochii de la mine, și-acum poțim!

Desen de AL. CLENCI